

Ni'je paeden Else

DORPSVISIE

ELSLOO

2011-2020

(Versie 29-11-2011)

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Inleiding	4
Woonomgeving	5
Wonen.....	6
Verkeer en bereikbaarheid	7
Werkgelegenheid en bedrijvigheid.....	8
Zorg en welzijn.....	9
Voorzieningen en diensten	10
Recreatie en toerisme.....	12
Jeugd	13
Onderwijs	14
Ouderen	15
Cultuur en historie	16
Sport en ontspanning	17
Gemeente.....	18
Plaatselijk Belang en buurtverenigingen	19

VOORWOORD

Hierbij ontvangt u Dorpsvisie Elsloo 2011-2020. De oude Toekomstvisie 'Elsloo op naar 2015' uit 2003 heeft als basis gediend voor deze nieuwe dorpsvisie

In 2010 verscheen de Structuurvisie 2010-2020-2030 "Ooststellingwerf de Grenzeloze Toekomst", waarin de toekomst van onze gemeente wordt geschetst. Het coalitieakkoord Gemeente Ooststellingwerf 2010-2014 geeft bovendien aan dat de dorpen meer betrokken zullen worden bij wat er in hun dorp gebeurt om zo de leefbaarheid te verbeteren. Zelfwerkzaamheid en eigen initiatieven van de inwoners worden daarbij als zeer belangrijk ervaren.

Om dorpen in bepaalde regio's meer met elkaar samen te laten werken zullen de zogenaamde gebiedsagenda's worden geschreven. Alle dorpen, dus ook Elsloo, zullen in de toekomst meer over de dorps- en gemeentegrenzen heen moeten kijken. Dat kan op allerlei gebieden, zoals onderwijs en opvang, sport, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van duurzaamheids projecten. De noodzaak om met andere dorpen samen te werken sluit daarbij goed aan op de plannen van de gemeente om de dorpen meer bij het beleid van de gemeente te betrekken. Allemaal argumenten voor het herschrijven van onze dorpsvisie.

Nadat was vastgesteld dat Elsloo toe was aan een nieuwe dorpsvisie ging een door Plaatselijk Belang ingestelde werkgroep, met daarin een brede vertegenwoordiging van dorpsbewoners en ondersteund door dorpencoördinator Marten Tel van de gemeente en Jaap Bijma van Doarpswurk aan het werk. Behalve de hiervoor genoemde verouderde dorpsvisie maakte de werkgroep o.a. gebruik van de leefbaarheidmonitor van de gemeente en uiteraard van de binnen het dorp beschikbare kennis.

Om te voorkomen dat er onhaalbare doelen, projecten of activiteiten in de dorpsvisie zouden worden opgenomen heeft de gemeente een adviserende rol gehad bij het tot stand komen van deze dorpsvisie. Elsloo is pilot in een gemeentelijk project waarin de gemeente het schrijven van een dorpsvisie begeleidt. Onze nieuwe dorpsvisie, zou daardoor een voor alle partijen leesbaar, uitvoeringsgericht en beleidsbeïnvloedend stuk moeten zijn.

Dit is het resultaat. Een visie van en voor het dorp. Dorpsvisie 2011-2020 wil zowel voor de gemeente als voor het dorp een handvat zijn waarop partijen gedurende het komende decennium kunnen terugvallen bij het maken van beleid. De nieuwe dorpsvisie is minder concreet dan de oude versie. Dat sluit aan op nieuwe inzichten. De dorpsvisie gaat over de richting. De vertaling van de dorpsvisie in concrete plannen geschiedt in de dorpsagenda.

Wij wensen u veel leesplezier bij het lezen van onze nieuwe dorpsvisie.

Namens Plaatselijk Belang Elsloo en Tronde

Annemarijke Smit
Voorzitter Plaatselijk Belang Elsloo en Tronde.

INLEIDING

Met een duidelijke, door de bewoners gedragen dorpsvisie kan het dorp Elsloo zich richten op de verdere ontwikkeling van het dorp. Een duidelijke richting en concrete punten geven het bestuur van Plaatselijk Belang Elsloo en Tronde de handvaten om in samenwerking met dorpsbewoners, Gemeente Ooststellingwerf en andere partijen de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.

Gemeentes en andere maatschappelijke partijen hebben vaak een eigen visie op basis waarvan zij hun ambities vorm willen geven. Partijen onderstrepen op hoofdlijnen daarbij vaak elkaars standpunten over zaken als leefbaarheid, de kwaliteit van voorzieningen en duurzaamheid. In de praktijk blijkt het echter vaak uitermate moeilijk om samen te komen tot concrete uitvoeringsplannen.

Hierdoor zijn er in het verleden frustraties ontstaan die door beide partijen als onwenselijk worden ervaren. Zowel gemeente Ooststellingwerf als het dorp Elsloo erkennen dit probleem en zoeken naar oplossingen die recht doen aan de visie van beide partijen, het functioneren van het democratisch systeem en verschillen tussen de afzonderlijke organisaties (Vereniging van dorpsbelangen Elsloo als vrijwilligersorganisatie en de gemeente Ooststellingwerf als professionele organisatie).

Voorbereid door de gemeentelijke organisatie en Doarpswurk is gekozen voor de gezamenlijke totstandkoming van een concrete uitvoeringsagenda. Het gaat hierbij om tot plannen te komen vanuit een dialoog. Voorafgaand aan die dialoog worden, vanuit het dorp en de gemeentelijke organisatie uitgangspunten en voorwaarden geformuleerd.

Het uiteindelijke resultaat moet zijn een gemeentelijke agenda die van onder op tot stand gekomen is. De dorpsagenda's vormen de basis van de gebiedsagenda. (clusters van dorpen binnen de gemeente) De gebiedsagenda's vormen de basis voor de gemeentelijke agenda.

LEESWIJZER

In de dorpsvisie "Nije Paeden Else" geeft Elsloo haar visie op de gewenste ontwikkelingsrichting voor het dorp op 14 verschillende thema's. Deze thema's kennen allen:

- Een omschrijving van de huidige situatie
- Een omschrijving van de gewenste situatie
- Ontwikkelingsvoorkeuren
- Discussiepunten voor de dorpsagenda

WOONOMGEVING

Huidige situatie

Elsloo is een landelijk gelegen dorp dat grenst aan het grote natuurgebied 'Het Drents-Friese Wold'. Daarnaast zijn er enkele kleinere natuurgebieden in de directe omgeving, zoals De Stobbepoel en De Schaopedobbe. Het landschap bestaat uit een combinatie van percelen grasland, percelen die gebruikt worden voor de akkerbouw en natuurgebieden. Deze combinatie van cultuurgrond en natuurgebied wordt gezien als natuurlijke omgeving. Bewoners van Elsloo zijn trots op hun dorp en beschouwen de natuurlijke omgeving als een rijk bezit waar je zorgvuldig mee moet omgaan.

Er is een uitgebreid verenigingsleven in het dorp met een bijbehorende flinke dosis zelfwerkzaamheid. Dit verenigingsleven vormt de basis van vele sociale contacten tussen de inwoners van Elsloo.

Gewenste situatie

Elsloo ziet zichzelf vooral als woondorp en wil dat het landelijke karakter van het dorp behouden blijft. De al jaren bestaande wens om de dorpskern te verfraaien is nog altijd actueel. Naast de dorpskern zijn er nog andere locaties die ook aandacht verdienen.

De kwaliteit en het beheer van de fysieke leefomgeving verdienen doorlopende zorg en aandacht. De inrichting en het onderhoud van de groenstructuur moet daar onderdeel van zijn. Initiatieven om het oorspronkelijke karakter van het landschap te herstellen worden kritisch gevolgd en op hun gevolgen beoordeeld. Het gaat er om een goed evenwicht tussen belangen te vinden met oog voor alle aspecten. Elsloo staat open voor nieuwe ontwikkelingen, zoals '*een dorpenbudget fysieke leefomgeving*', maar wil de invoering hiervan in overleg met de gemeente doen, waarbij duidelijkheid over de consequenties moet bestaan.

Het dorp erkent de waarde van een goed georganiseerd verenigingsleven voor jong en oud en de betekenis daarvan voor de sociale samenhang. De taak van het dorp zelf ligt daarbij vooral in faciliterende aspecten zoals het beheer van de diverse accommodaties.

WONEN

Huidige situatie

Elsloo is een relatief klein dorp met per 1 januari 2011 629 inwoners (waarvan 314 mannen en 315 vrouwen). Het aantal inwoners is de laatste jaren vrij stabiel, van 638 per 1 januari 2007 tot 629 per 1 januari 2011. Tot enkele decennia terug stonden bijna alle woningen langs de Hoofdweg. Later zijn daar de Frankenaweg, Portingaweg, Eikenhorst en Horstlaan bijgekomen en is het aantal inwoners in enkele decennia flink toegenomen tot het huidige aantal.

Het woningaanbod bestaat voor het overgrote deel uit koopwoningen, terwijl het aanbod huurwoningen relatief gering is. De verdeling van woningen binnen de dorpskern en woningen buiten de dorpskern is ongeveer fifty/fifty. Elsloo is aantrekkelijk als woondorp, wat ook merkbaar is aan het toenemend aantal bewoners dat niet uit deze regio afkomstig is.

Het kleine aantal huurwoningen bestaat overwegend uit eengezinswoningen die ook voor alleenstaande starters beschikbaar zijn en enkele seniorenwoningen. De huurwoningen zijn allemaal eigendom van woningbouwvereniging Actium, die een eigen toewijzingsbeleid van de beschikbare woningen heeft, waar uiteraard ook woningzoekenden uit Elsloo onder vallen. De doorstroming in de huurwoningen is niet groot.

Voor startende jongeren, die op zoek zijn naar een eengezinswoning is het aanbod dus minimaal. Koopwoningen zijn voor hen niet te betalen en huurwoningen zijn niet beschikbaar.

Gewenste situatie:

Gezien de grootte van het dorp zal aan alle woonwensen van bewoners nooit kunnen worden voldaan. Dat neemt niet weg dat het dorp het van belang vindt dat er vooral voor jongeren uit Elsloo zelf mogelijkheden moeten zijn voor een woning in het dorp. Ook voor oudere inwoners die gezien hun leeftijd kleiner willen wonen moet, ongeacht of zij een koop- of huurwoning achter laten, een woning in het dorp beschikbaar zijn die past bij hun wensen. Het verbeteren van het inzicht in de behoefte (vraag) aan en de beschikbaarheid (aanbod) van woonruimte kan een positieve bijdrage leveren aan de oplossing van de woonproblematiek.

Het dorp juicht de ontwikkeling van nieuwbouwplannen van harte toe en vindt het vanzelfsprekend dat het te realiseren nieuwe woningaanbod maximaal aansluit op de behoefte van het dorp. In het geplande nieuwbouw project Kloosterweg komen uitsluitend koopwoningen. De gemeente probeert de behoefte aan nieuwbouw zo goed mogelijk in beeld te brengen door kandidaten de mogelijkheid te bieden zich als geïnteresseerde voor een kavel aan te melden. Voor het feit dat er in de gemeente Ooststellingwerf op korte termijn uitsluitend in Oosterwolde en wellicht in Appelscha huurwoningen zullen worden gebouwd bestaat in het dorp weinig begrip.

Naast nieuwbouw wil het dorp graag dat het beleid m.b.t. het wijzigen van het bestemmingsplan versoepeld wordt. Wellicht biedt dat mogelijkheden voor jongeren om zich in Elsloo te vestigen met een kleinschalig bedrijf.

VERKEER EN BEREIKBAARHEID

Huidige situatie:

Elsloo is via de erftoegangswegen, die lopen van Makkinga naar Boyl en van Appelscha naar Zandhuizen, goed te bereiken. Verder zijn er diverse kleinere verbindingswegen die toegang tot het dorp geven. De maximumsnelheid in het dorp is 50 km/u en daarbuiten 80 km/u. De Horstlaan is een 30 km zone.

Elsloo is ook met het openbaar vervoer te bereiken. Busonderneming QBuzz onderhoudt vijf dagen per week een dienstregeling, die door het dorp loopt. In de avonden en in het weekend rijdt deze bus niet. De bus wordt vooral gebruikt door scholieren. Omdat Elsloo bereikbaar is met het openbaar vervoer komt de gemeentelijke buurtbus niet in Elsloo. Het beroep op de aangeboden vervoersmogelijkheden zal door de stijging van de gemiddelde leeftijd en het streven om oudere mensen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen waarschijnlijk groter worden. Voor het woon-werk verkeer wordt het openbaar vervoer nauwelijks gebruikt. Voor de gemeente Ooststellingwerf verzorgt Taxi Kort uit Oosterwolde het WMO-vervoer.

Een van de knelpunten is de Hoofdweg die regelmatig wordt gebruikt als sluipteg voor het verkeer dat door het centrum van het dorp de kortste weg kiest als verbinding tussen Appelscha en Boyl. De kruispunten Kloosterweg-Hoofdweg-Eikenhorst en Noord-Hoofdweg-Peperstraat worden als gevaarlijk ervaren. Verder doen zich bij de school op de Hoofdweg regelmatig gevaarlijke situaties voor.

Doorgaand verkeer dat vanuit de omgeving van Wolvega naar Appelscha wil, rijdt vaak via Zandhuizen over de Eikenhorst en de Kloosterweg naar Appelscha en gebruikt daarbij de Eikenhorst en Kloosterweg als sluipteg. De Abbendijk in Tronde wordt ook vaak als sluipteg gebruikt. Door navigatie apparatuur is het gebruik van beide wegen als sluipteg alleen maar toegenomen.

Het ontbreken van belijning op de wegen wordt als gevaarlijk ervaren. Daarnaast vraagt de aanwezigheid van het zware landbouw verkeer regelmatig om improvisatie van de weggebruikers, waardoor gevaarlijke situaties ontstaan.

Gewenste situatie

Gezien de ligging van Elsloo en het feit dat inwoners grotendeels afhankelijk zijn van voorzieningen in omliggende dorpen zijn goede verbindingen belangrijk. Goed onderhoud van wegen en berm, waardoor wegen en kruispunten overzichtelijk blijven, wordt als belangrijk ervaren. Met name aan het gebruik van de Hoofdweg als sluipteg moet paal en perk worden gesteld. De manier waarop vraagt nader onderzoek. Dat geldt ook voor een aantal andere, als gevaarlijk beoordeelde, verkeerssituaties.

Al jaren wordt het beleid van de gemeente met betrekking tot de belijning door dorpsbewoners als onlogisch ervaren. De belijning is onderdeel van het nieuwe Gemeentelijke Verkeer en Vervoersplan (GVVP) dat in 2011 zal verschijnen. Voor het dorp is dit GVVP, nadat het door de gemeenteraad is goedgekeurd, een gegeven. Toch wil het dorp graag betrokken blijven bij de beslissingen rondom dit onderwerp.

WERKGELEGENHEID EN BEDRIJVGHEID

Huidige situatie:

De werkgelegenheid in het dorp zelf is beperkt. In het dorp overheerst het besef dat bedrijvigheid een essentiële voorwaarde is voor leefbaarheid. Elsloo is van oudsher een agrarische gemeenschap. Deze sector is de afgelopen decennia ingrijpend veranderd. Van de vele boerderijen zijn er nog maar enkele overgebleven. Ook de werkgelegenheid die bij deze sector hoorde is een heel stuk kleiner geworden. Elsloo heeft geen bedrijventerrein. Het blijkt lastig om de bestemmingen van de boerderijen te wijzigen, zodat er een andersoortig bedrijf in het pand gevestigd kan worden. De grootste werkgever binnen de dorpsgrenzen is loonbedrijf de Samenwerking.

In enkele voormalige boerderijen zijn een aantal kleinere bedrijven gevestigd, die beperkte werkgelegenheid bieden. Verder zijn er diverse kleinere particuliere initiatieven (zoals verkoop van producten langs de weg) die voor een aanvulling op het inkomen zorgen.

Buiten het dorp is men qua werkgelegenheid vooral aangewezen op grotere plaatsen in de regio of nog verder weg. Een aantal bewoners werkt zelfs in het westen van het land en overnacht daar enkele nachten per week. De consequentie daarvan is dat de bijdrage aan het dorpsleven van deze bewoners per definitie niet al te groot kan zijn.

Gewenste situatie:

De mogelijkheden om tot uitbreiding van de werkgelegenheid en bedrijvigheid binnen de dorpsgrenzen te komen lijken beperkt. Het creëren en in stand houden van werkgelegenheid is vooral een zaak van particuliere initiatieven, waar het dorp nauwelijks invloed op heeft. Het dorp staat open voor allerlei kleinschalige initiatieven, die bijdragen aan werkgelegenheid en bedrijvigheid, maar wel moeten passen bij de aard en schaal van het dorp. Ook nieuwe en verdere uitbreiding van bestaande winkelvoorzieningen creëren werkgelegenheid. Hierbij is het van belang dat bedrijven zich ook kunnen vestigen in panden waarbij dat nu volgens de bestemming niet mogelijk is.

Mogelijke initiatieven van de overheid, zorginstellingen en anderen om te komen tot activiteiten die veel bedrijvigheid en werkgelegenheid met zich mee brengen zullen positief, maar ook kritisch worden beoordeeld.

ZORG EN WELZIJN

Huidige situatie:

De inwoners van Elsloo zijn voor zorg bijna volledig aangewezen op voorzieningen buiten het dorp. Het overgrote deel van de dorpsbevolking ervaart dat niet als een gemis, maar ziet dat als de consequentie van het wonen in een klein dorp. Dat geldt ook voor het ontbreken van een huisarts in het dorp, waardoor de meeste bewoners van Elsloo voor een bezoek aan de huisarts op Makkinga zijn aangewezen. Bij afwezigheid van de huisarts in Makkinga moet men terugvallen op een vervanger in Oldeberkoop of op het dokterswachtstelsel via de ziekenhuizen in Heerenveen en Drachten. Voor zaken als thuiszorg, kraamhulp en fysiotherapie maken de bewoners gebruik van de in één van de grotere plaatsen in de regio (meestal Oosterwolde) aangeboden dienstverlening.

Slechts voor een heel beperkt aantal diensten kunnen bewoners gebruik maken van voorzieningen in het dorp zelf. De beheerder van het dorps huis verzorgt een maaltijdservice en het dorp heeft de beschikking over een tweetal hartdefibratoren.

Gewenste situatie:

De bewoners van het dorp beschouwen de situatie met betrekking tot het aanbod van zorg en welzijn als een gevolg van het wonen in een klein dorp. Men hecht veel waarde aan het behoud van de huisarts in Makkinga, met name in verband met reisafstanden en voor bij eventuele spoedsituaties. De reisafstand naar de dichtstbijzijnde post (Drachten of Heerenveen) wordt als vrij ver ervaren. Daarbij komt dat ouderen zo lang mogelijk thuis willen blijven wonen. (zie ook hoofdstuk ouderen)

Gezien de grootte van ons dorp zal de huidige situatie in de toekomst niet ingrijpend veranderen. Vooruitzichten inzake het uitbreiden van het bestaande aanbod aan diensten en voorzieningen zijn minimaal, mede gezien de bezuinigingen in de kosten van de zorg en de daarmee samenhangende schaalvergroting.

VOORZIENINGEN EN DIENSTEN

Huidige situatie:

De belangrijkste voorzieningen die het dorp op dit moment biedt zijn:

-een aantal winkels.

Het aantal winkels is zeer beperkt en voor de voorziening in de dagelijkse levensbehoeften moeten de bewoners naar een van de grotere dorpen in de regio. De als maar groeiende mogelijkheid om via webwinkels zaken aan te schaffen maakt de behoefte aan winkels minder groot, maar die mogelijkheid is niet voor iedereen toegankelijk. Er rijdt twee keer per week een mobiele winkel door het dorp.

-dorpshuis 't Anker

Het dorpshuis neemt, zoals zo vaak bij kleine dorpsgemeenschappen, een prominente plaats in het dorp in. Het dorpshuis is het thuishonk van de meeste verenigingen en heeft de beschikking over multifunctionele zaalruimten. De pachter exploiteert het restaurant- en bargeedeelte van het dorpshuis en de snackbar, verricht beperkte bankdiensten en verzorgt een maaltijden servicedienst. Voor toeristen is informatie beschikbaar. (foldersteunpunt) Tenslotte hangt één van de twee hartdefibratoren waarover ons dorp de beschikking heeft naast de ingang van 't Anker. Het pand zelf is eigendom van de SVAE (Stichting Verenigings Accommodaties Elsloo). Het bestuur van de SVAE bestaat uit een aantal dorpsvertegenwoordigers. De SVAE is niet alleen eigenaar van een aantal accommodaties, maar beheert, onderhoudt en verhuurt ze aan verenigingen.

-Kinderopvang

Opvangmogelijkheden worden (al dan niet met inschakeling van gastouderbureaus) door particulieren aangeboden.

-Postbezorging

De postbezorging loopt via kantoor Oosterwolde. Er staan brievenbussen in het centrum van Elsloo, in Elsloo-Zuid en in Tronde. Behalve de traditionele postbezorging en buslediging door TNT is het aanbod van andere postbezorgers de afgelopen jaren sterk uitgebreid.

-Ophaaldiensten huisvuil

Het ophalen van huisvuil is door gemeente Ooststellingwerf aan Omrin uitbesteed. Omrin is specialist op het gebied van afvalverwerking en zoekt doorlopend naar mogelijkheden om het opgehaalde huisvuil te hergebruiken. Het ophalen van oud papier wordt door een van de verenigingen in het dorp georganiseerd en op meerdere plaatsen in het dorp bestaat de mogelijkheid voor het inleveren van papier, overtollige kleding, oude elektrische apparaten etc.

-Gymzaal

Op het terrein van de basisschool staat een gymzaal. Deze is eigendom van Gemeente Ooststellingwerf en wordt vooral door de school gebruikt, maar is ook beschikbaar voor verhuur. Van deze mogelijkheid wordt beperkt gebruik gemaakt, omdat de faciliteit niet aan de moderne eisen voldoet.

Gewenste situatie:

In de door de gemeente in 2010 gepubliceerde leefbaarheidsmonitor scoorde Elsloo met een 4,5 voor de kwaliteit van de overige voorzieningen en een 4.8 voor de hoeveelheid aan overige voorzieningen opvallend laag. Dat lijkt merkwaardig want op hoofdlijnen lijken bewoners tevreden en geldt dat men het beperkte aanbod ervaart als de consequentie van het wonen in een klein dorp. Aan continuïteit van een goed functionerend dorpshuis wordt veel waarde gehecht.

RECREATIE EN TOERISME

Huidige situatie:

In het dorp zelf is de betekenis van recreatie en toerisme beperkt. Het Nationaal Park 'Drents-Friese Wold' is vanuit Elsloo goed bereikbaar, maar in de praktijk wordt er maar mondjesmaat gebruik gemaakt van deze toegangsmogelijkheid. In Appelscha, waar het bezoekerscentrum van het Drents-Friese Wold gevestigd is, zijn uitgebreide horecavoorzieningen beschikbaar. Dit is dan ook dé uitvalsbasis voor een bezoek aan het Drents-Friese Wold.

De activiteiten in het dorp zelf beperken zich tot enkele minicampings en 'bed en brochje' accommodaties. Buiten het dorp zijn er twee verblijf accommodaties en een volwaardige camping. Het cafégedeelte van het dorpshuis met bijbehorend terras worden vooral in de zomermaanden regelmatig bezocht door fietsers die onze regio bezoeken. Sinds dit jaar bestaat de mogelijkheid om tijdens een bezoek aan het dorpshuis bij de fietsenmaker aan de overkant de accu van elektrische fietsen op te laden. De grootste trekpleister voor toeristen in de directe nabijheid van de dorpskern is camping D' Elf Ieken. Hier is naast een boerderijcamping met winkelvoorzieningen ook een kinderboerderij, maisdoolhof en speeltuin gevestigd.

Voor bezoekers van het dorp staan er op een aantal plaatsen verwijsborden. Het dorp is aangesloten op het fietsknooppuntennetwerk.

Gewenste situatie

Behoeftes aan grootschalige activiteiten is er niet. Elsloo is geen Appelscha en wil dat ook niet worden. Lopend is de afstand vanaf Elsloo naar het Drents-Friese Wold te ver en voor gemotoriseerd verkeer onaantrekkelijk, omdat Elsloo niet aan doorgaande provinciale wegen ligt. Veel opties zijn er dus niet. Wel wil het dorp graag een relatief dicht netwerk van kwalitatief goede fietspaden en bijbehorende voorzieningen die bezoekers leiden langs de bijzonder mooie natuurgebieden en enkele andere bezienswaardigheden.

Voorlopig lijkt het behoud van de kleinschaligheid een belangrijke wens. Initiatieven zullen tegen het licht van die kleinschaligheid moeten worden beoordeeld. De doelgroep moet gezocht worden in de categorie rustzoekers en natuurliefhebbers. Daar waar mogelijk moet de infrastructuur voor deze groepen worden verbeterd door de aanleg van nieuwe en verbetering van de bestaande fietsroutes met hun bijbehorende voorzieningen.

JEUGD

Huidige situatie:

Onder jeugd verstaan we de groep in de leeftijdsklasse van 12 tot 18 jaar. Jeugd vormt een frequent van samenstelling wisselende groep met snel wijzigende interesses. Het is moeilijk om voor die groep als dorp iets te betekenen en om in dit aanbod structuur aan te brengen. Het is zelfs nog maar de vraag of de jeugd überhaupt voor een dergelijk structureel aanbod interesse heeft, of dat zij zich vooral zelf bezig wil houden met zaken die hen interesseert.

Op dit moment zijn de mogelijkheden voor jeugd in het dorp gering en beperken zich tot de mogelijkheid mee te doen aan de georganiseerde sportieve en culturele activiteiten in het dorp. Het dorps huis biedt beperkte mogelijkheden. In het dorp staan op een aantal plaatsen caravans waar de jeugd elkaar ontmoet.

De Vesuviusclub is een zelfstandige vereniging met een sober eigen thuishonk die zich als oudejaarsvereniging o.a. bezig houdt met de organisatie van een Nieuwjaarsstunt. De Vesuviusclub, waarbij vooral jongeren betrokken zijn, onderneemt daarnaast activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp. Vooral voor de oudere jeugd is de Vesuviusclub een alternatief. De Vesuviusclub is wel een 'echte' mannenclub.

Gewenste situatie:

De bereidheid in het dorp om iets voor de jeugd te doen is groot. Maar wat en door wie? De taak van het dorp lijkt vooral te liggen in een faciliterende rol die moet worden ingevuld met open oog en oor voor de wensen van de jeugd. Doorlopende peiling van de wensen is daarvoor een noodzaak.

ONDERWIJS

Huidige situatie:

De belangrijkste onderwijsvoorzieningen in Elsloo zijn de Mr K.J. Dijkstraschool, een openbare basisschool en peuterspeelzaal Pippeloentje. De openbare basisschool is aangesloten bij de Stichting Comperio uit Oldeberkoop, die de openbare basisscholen in West- en Ooststellingwerf aanstuurt. Speelzaal Pippeloentje wordt door Stichting Scala uit Oosterwolde geëxploiteerd. Voor de allerjongste kinderen is opvang geregeld middels de door particulieren georganiseerde kinderopvang. Deze opvang is een aanvulling op het aanbod van de peuterspeelzaal en overlapt dat ook gedeeltelijk.

De openbare basisschool biedt onderwijs aan kinderen in de leeftijdscategorie van 4-12 jaar. Samenvoeging van bepaalde groepen is noodzakelijk. De school verzorgt, de wettelijk verplichte, tussenschoolse opvang (overblijven) gedurende 5 dagen per week. Zowel de peuterspeelzaal als de basisschool hebben een regiofunctie. De basisschool wordt behalve door leerlingen uit Elsloo soms ook bezocht door kinderen uit omliggende dorpen.

Het pand waarin de K.J. Dijkstraschool is gevestigd is eigendom van de gemeente. Het pand waarin de peuterspeelzaal is gevestigd is eigendom van Plaatselijk Belang, maar wordt in de loop van 2011 overgedragen aan de SVAE. Het pand wordt verhuurd aan Scala, dat de peuterspeelzaal exploiteert. Medio 2011 nadert de bezetting van de peuterspeelzaal de benedengrens van 8 kleuters, het minimale aantal om verantwoorde exploitatie mogelijk te maken. Op wat langere termijn zijn de vooruitzichten rooskleuriger.

De bestaande voorzieningen van een basisschool en een peuterspeelzaal en de geboden opvangfaciliteiten worden door de bewoners van het dorp als essentieel en minimaal ervaren. De school en de peuterspeelzaal dragen bovendien bij aan de sociale samenhang van het dorp en doen daardoor meer dan het geven van onderwijs. Toen er in 2009 signalen kwamen dat de peuterspeelzaal door het teruglopende aantal leerlingen en bouwkundige tekortkomingen in zijn voorbestaan werd bedreigd, leidde dat tot veel emotionele reacties vanuit het dorp.

Voor voortgezet onderwijs zijn leerlingen aangewezen op onderwijsaanbod in Oosterwolde en Wolvega.

Gewenste situatie

Gezien de grootte van het dorp zijn opvang en onderwijsvoorzieningen voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar het hoogst haalbare. Daarbij is het streven dat die opvang gedurende langere tijd beschikbaar is, vooral voor jonge gezinnen en jonge geïnteresseerde woningzoekers essentieel. Half 2011 vindt via een door de basisschool georganiseerde enquête, onderzoek plaats naar de behoefte aan verdere uitbreiding van de voor- en naschoolse opvang en naar mogelijkheden om ook in de vakantieperioden opvang van kinderen te realiseren.

OUDEREN

Huidige situatie:

In het dorp is een beperkt aantal huurwoningen beschikbaar dat geschikt is voor oudere inwoners. De woningen zijn eigendom van woningbouwvereniging Actium en zijn beschikbaar voor doorstromers in het dorp, ongeacht of zij een koop- of huurwoning achterlaten.

Een veel gehoord standpunt is dat ouderen zo lang mogelijk in het dorp willen blijven wonen. Er is een maaltijdservice in het dorp die wordt georganiseerd door de beheerder van het dorps huis, waarvan door een groep overwegend oudere inwoners gebruik wordt gemaakt. Het is een particulier initiatief waar iedereen gebruik van kan maken.

De ouderen van Elsloo nemen net als alle dorpsgenoten op verschillende wijze actief deel aan het dorpsleven. Er worden vanuit verschillende verenigingen activiteiten georganiseerd. De deelname aan die activiteiten is opvallend groot. Het dorp heeft o.a. een koersbalvereniging, een ouderensoos en een kaartclub.

Gewenste situatie:

Voor mensen die in het dorp wonen en aangeven dat zij ondanks hun leeftijd niet meer willen verhuizen moet in het dorp voldoende woonruimte en faciliteiten beschikbaar zijn.

CULTUUR EN HISTORIE

Huidige situatie:

Het aantal historische panden met architectonische waarde is beperkt. Er staan enkele panden op de Rijks monumentenlijst. Elsloo beschikt over een kleine karakteristieke kerk, die nog als kerk in gebruik is. Naast de kerk is een begraafplaats en een klokkenstoel die in 1987 geheel is gerestaureerd. Verder zijn er een aantal kleinere locaties die van culturele waarde zijn voor het dorp.

Het dorp heeft een aantal culturele verenigingen o.a. een toneelvereniging, twee zangkoren en een muziekvereniging, die regelmatig optredens en uitvoeringen verzorgen. Voor overige culturele voorzieningen is men aangewezen op de omliggende plaatsen.

De Archiefcommissie houdt zich bezig met het verzamelen van informatie en beeldmateriaal over Elsloo en spant zich in om die informatie voor het nageslacht te bewaren. Zij organiseert regelmatig het 'Elsloo ter tafel', druk bezochte bijeenkomsten waarin teruggekeken wordt op historische gebeurtenissen en nieuwe feiten worden vastgelegd. De commissie levert daarmee een bijdrage aan de geschiedschrijving over ons dorp.

Gewenste situatie

Kerk, klokkenstoel en begraafplaats horen bij het dorp en verdienen doorlopende aandacht om de kwaliteit van deze monumenten te handhaven. De traditie om dagelijks de klok te luiden wordt op brede schaal gewaardeerd. De Archiefcommissie organiseert het bekende en goed bezochte 'Elsloo ter tafel'. Vooralnog werkt de Archiefcommissie naar behoren. Er is behoefte aan een goede opslagruimte voor de aanwezige documenten. Verder wil het dorp graag dat de kleinere locaties met culturele waarde ook goed beheerd blijven. Het actieve verenigingsleven dient in stand te worden gehouden en goed gefaciliteerd te blijven.

SPORT EN ONTSPANNING

Huidige situatie:

Elsloo heeft een uitgebreid aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden. Fusieclub OZC (ODIS Zorgvlied Combinatie) is een zelfstandige voetbalclub. Onder omniumvereniging ODIS vallen korfbal en gymnastiek. Het dorp heeft meerdere zangkoren, een muziekvereniging, een kaartclub, een toneelvereniging, een vrouwenvereniging, een volksdansgroep, een ijsclub, een touwtrekvereniging en de Vesuviusclub die mede door allerlei, vaak bijzondere activiteiten (zoals het ontsteken van de paasbult) een speciale plaats in het dorp inneemt. Door het ontbreken van een sporthal is het aanbod aan zaalsporten minimaal. De gebruiksmogelijkheden van de gymzaal zijn beperkt. De ijsclub heeft de beschikking over een eigen ijsbaan. Door een aantal commissies van Plaatselijk Belang worden tenslotte nog een aantal 'bijzondere' dorpsactiviteiten georganiseerd zoals de zgn 'kerstkuier', het dorpsfeest en de jaarlijkse fietstocht.

Voor wat betreft de veldsporten hebben de voetbal- en de korfbalvereniging de beschikking over velden met bijbehorende trainingsaccommodatie met verlichting en kleedkamers op het centraal in het dorp gelegen sportpark Elzenhagen. De voetbalclub heeft alleen een seniorenafdeling en speelt zijn wedstrijden op zondag. De jeugd voetbalt met jongeren uit andere dorpen in de regioclub BOZO haar wedstrijden. De korfbalvereniging heeft enkele senioren- en jeugdteams die op zaterdag in competitieverband hun wedstrijden spelen. De kleedruimtes van de korfbal- en de voetbalvereniging zijn in 2010 gerenoveerd. Een 'klussenploeg' levert een belangrijke bijdrage aan het onderhoud van de sportaccommodatie.

De kleine gymzaal, die eigendom is van de gemeente wordt vooral door de school gebruikt, maar is in principe in de avonduren via de gemeente ook voor derden te huur. De gymzaal is ooit door initiatieven vanuit de bevolking in eigen beheer gebouwd en daarna om niet aan de gemeente overgedragen. De plannen om de gymzaal weer van de gemeente terug te kopen zijn na mislukte pogingen in 2009 en 2010 om te komen tot een MFA (Multi Functionele Accommodatie) op langere termijn geschoven. De gymzaal voldoet niet aan de eisen van deze tijd. Hierdoor wordt er weinig gebruik van gemaakt.

Gewenste situatie:

Net als in veel andere dorpen voelt Elsloo de teruglopende animo om actief lid van een georganiseerde sportvereniging te zijn. Gepast inspelen op deze ontwikkelingen zal het devies van de komende jaren zijn. Elsloo realiseert zich dat zaken als een zwembad en sporthal voor het dorp niet haalbaar zijn. Het feit dat de voetbalclub geen eigen jeugdafdeling heeft wordt als een gegeven aanvaard. De beschikbare accommodaties voor buitensporten worden als goed ervaren. Dat geldt ook voor de kwaliteit van de in het dorpshuis beschikbare ruimtes voor overige ontspannende activiteiten. De situatie rond de gymzaal dient kritisch beoordeeld te worden met oog voor de eisen van deze tijd.

GEMEENTE

Huidige situatie:

In het in 2010 geschreven coalitie akkoord geeft het gemeentebestuur aan dat zij staat voor de leefbaarheid van kleine kernen. De gemeente probeert aan deze toezegging ook invulling te geven. De effecten zijn in de dorpen merkbaar. De instelling van een dorpencoördinator heeft bijgedragen aan meer begrip voor elkaars wensen en mogelijkheden. Een goed leesbare gemeentebladzijde in de Nieuwe Oost Stellingwerper en een overzichtelijke website van de gemeente zijn andere tot de verbeelding sprekende voorbeelden.

Verenigingen van dorpsbelangen zullen in deze ontwikkeling meer betrokken worden bij de invulling van het beleid en de consequentie daarvan voor hun dorp. Meer dan in het verleden zullen zij als luisterend oor voor de gemeente gaan functioneren als het gaat om zaken die in het dorp leven.

Gewenste situatie:

Steeds meer zullen overheden de komende jaren verantwoordelijkheden afstoten naar de dorpen. Vroeg of laat krijgt ieder dorp met dit proces te maken. Dorpen die er in slagen om adequaat met de ontwikkelingen om te gaan, leveren een maximale bijdrage aan het leefklimaat van het eigen dorp. Het is aan de gemeente om de dorpen in dit proces goed te begeleiden.

De behoefte aan informatie is voor iedereen zeer persoonlijk. Dat geldt niet alleen om de hoeveelheid, maar ook om het soort informatie. Veel inwoners hebben maar beperkte behoefte aan informatie en voor hen is een globaal overzicht (de koppen van de krant) genoeg. Voor echt geïnteresseerden moet zoveel mogelijk informatie beschikbaar zijn. (het hele artikel in de krant). Er ligt wat dat betreft ook een taak voor de vereniging Plaatselijk Belang die met kennis van de lokale situatie het beschikbare materiaal moet vertalen naar voor het dorp relevante informatie.

De contacten tussen de gemeenten en de dorpen moeten daarvoor goed en goed gestructureerd zijn. Inspraak bij nieuwe projecten is vanzelfsprekend, maar ook informatie over de uitvoeringsagenda's en tijdlijnen moet beschikbaar zijn. Daarbij dient er voor te worden gewaakt dat Plaatselijk Belang geen vierde bestuurslaag wordt.

PLAATSELIJK BELANG EN BUURTVERENIGINGEN

Huidige situatie

Elsloo heeft een vereniging Plaatselijk Belang en twaalf buurtverenigingen. De Vereniging Plaatselijk Belang Elsloo en Tronde is een vereniging met statuten, een bestuur en leden en zet zich in voor verbetering van het leefklimaat in het dorp. Voor de gemeente zijn de plaatselijk belang verenigingen aanspreekpunt voor zaken die zich in het dorp afspelen en die positie zal de komende jaren verder worden uitgebouwd.

Het overgrote deel van de bewoners van Elsloo is bij de vereniging aangesloten. In de afgelopen jaren heeft Plaatselijk Belang Elsloo en Tronde een aantal goederen aangeschaft/in eigendom verkregen, zoals bijv. een aantal verwijsborden, enkele bankjes, een bushokje enz.

In de door de gemeente in 2010 gepubliceerde leefbaarheidmonitor scoort de vereniging van dorpsbelangen met een 7,6 voor haar naamsbekendheid opvallend hoog. Dat wordt mede veroorzaakt doordat de vereniging in 2010 een aantal activiteiten ontplooid om de wens voor de bouw van een Multi Functionele Accommodatie en het behoud van de peuterspeelzaal voor het dorp kracht bij te zetten.

Het verstrekken van informatie aan de bewoners door de uitgifte van het maandblad 't Else Blattien voorziet in een behoefte. De buurtverenigingen hebben ieder hun eigen structuur; van echte verenigingen tot groepjes mensen die af en toe iets leuks organiseren.

Plaatselijk Belang is eigenaar van een verouderde website die aan vernieuwing toe is. De financiële middelen van Plaatselijk Belang zijn daarvoor heel beperkt.

Gewenste situatie:

De vereniging Plaatselijk Belang zet zich in voor het in stand houden en verbeteren van de leefbaarheid van het dorp. De invulling hiervan moet onder andere plaatsvinden middels gestructureerde contacten met gemeente ambtenaren en het informeren van dorpsbewoners over plannen en gerealiseerde resultaten.